

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 03/04/2018

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ομιλία του Πρωθυπουργού, Αλέξη Τσίπρα, στο Υπουργικό Συμβούλιο

Θέλω να ξεκινήσω λέγοντας πως η συγκυρία είναι πυκνή, τα ζητήματα στα οποία καλείται να δώσει λύσεις η κυβέρνηση μας, είναι πολλά και ταυτόχρονα.

Ωστόσο, το σημαντικότερο που έχουμε να κάνουμε, είναι να μην χάνουμε τη στοχοπροσήλωσή μας, να μην χάνουμε τον στόχο μας.

Μην ξεχνάμε ότι αυτή η κυβέρνηση συγκροτήθηκε από κόμματα με διαφορετικές ιδεολογικές αφετηρίες, με έναν, όμως, κοινό κεντρικό πολιτικό στόχο. Την ασφαλή και οριστική έξοδο από τα μνημόνια, την ασφαλή και οριστική έξοδο από την ασφυκτική επιτροπεία και την ανάκτηση της οικονομικής μας κυριαρχίας.

Και με βασικό συνδετικό ιστό την ειλικρίνεια και τη κοινή μας πίστη στις ανεξάντλητες δυνάμεις του ελληνικού λαού, που δεν του άξιζε αυτές τις δυνάμεις να του τις στερεί ένα κύκλωμα διαπλοκής, πολιτικής και οικονομικής εξουσίας και διαφθοράς, που μάλιστα είχε και τη βασική ευθύνη για τη χρεοκοπία. Με βασικό, λοιπόν, συνδετικό ιστό την ειλικρίνεια και την κοινή μας πίστη σε αυτές τις δυνάμεις του ελληνικού λαού, προχωρήσαμε και συνεχίζουμε αυτή την προσπάθεια.

Αυτές είναι οι βασικές συντεταγμένες των στόχων μας, και κάθε μέρα που περνάει, σε πείσμα πολλών μέσα και έξω από τη χώρα, βρισκόμαστε ολοένα και πιο κοντά στο να υλοποιήσουμε αυτούς τους στόχους.

Αλλά να μην εφησυχάζουμε, γιατί τα τελευταία μέτρα της διαδρομής είναι συνήθως και τα πιο κρίσιμα. Ούτε και να αποπροσανατολιζόμαστε από τον στόχο, παρά τα σύνθετα ζητήματα που καλούμαστε να διαχειριστούμε από μια εξαιρετικά περίπλοκη διεθνή συγκυρία. Και καλούμαστε να τα διαχειριστούμε με τρόπο εθνικά υπεύθυνο και σοβαρό.

Και αυτό είναι κάτι που νομίζω ότι το αναγνωρίζουν άπαντες στη διεθνή σκηνή.

Όμως, επαναλαμβάνω ότι δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι βρισκόμαστε πια στην τελική ευθεία για την υλοποίηση του στόχου που μας έφερε στη θέση της διακυβέρνησης, του στόχου που από κοινού έχουμε θέσει από την αρχή της διακυβέρνησης.

Επαναλαμβάνω, λοιπόν, ότι το κρίσιμο, το βασικό ορόσημο για εμάς, είναι ο ερχόμενος Αύγουστος, σε λίγους μήνες από σήμερα η έξοδος της χώρας από την επιτροπεία, το τέλος των προγραμμάτων. Και αυτό δεν είναι ένα μικρό πράγμα, είναι μια μεγάλη τομή στη σύγχρονη ιστορία της πατρίδας μας.

Και με αυτό το δεδομένο, οφείλουμε το επόμενο διάστημα να εργαστούμε σκληρά, συγκροτημένα, μεθοδικά και με απόλυτη αίσθηση του ιστορικού καθήκοντος που μας έχει αναθέσει ο ελληνικός λαός.

Ήδη, έχουμε κάνει τα αποφασιστικά βήματα. Η τρίτη αξιολόγηση έκλεισε έγκαιρα, χωρίς νέες επιβαρύνσεις και χωρίς παράλογες απαιτήσεις από την πλευρά των δανειστών.

Και αυτό διότι, όλοι πλέον αντιλαμβάνονται ότι η Ελλάδα έχει αλλάξει. Δεν είναι μια χώρα που συσσωρεύει ελλείμματα. Δεν είναι μια χώρα που βρίσκεται σε μια διαρκή δίνη δημοσιονομικού εκτροχιασμού.

Είναι μια χώρα που επί τρία συναπτά έτη επιτυγχάνει δημοσιονομική υπεραπόδοση, εξορθολογίζει τα δημόσια οικονομικά της και πλέον με αυτές τις σταθερές, περνά στην εποχή της ανάπτυξης και της παραγωγής νέου πλούτου.

Αλλά επιτρέψτε μου σε αυτό το σημείο να τονίσω ότι αυτή η εξέλιξη ούτε δεδομένη ήταν ούτε προφανές ήταν πως θα συμβεί.

Για να καταφέρουμε να κλείσουμε οριστικά τον φαύλο κύκλο της οκταετούς πλέον επιτροπείας και της τραγωδίας, που ιδίως τα πρώτα χρόνια έζησε ο ελληνικός λαός, των μνημονίων και της σκληρής λιτότητας, δουλέψαμε σκληρά και κυρίως εξασφαλίσαμε τρεις βασικές προϋποθέσεις:

Πρώτον, αποκαταστήσαμε την αξιοπιστία της χώρας, όχι μόνο στενά έναντι των δανειστών, αλλά έναντι του συνόλου της διεθνούς κοινότητας.

Η Ελλάδα, είτε πρόκειται για διεθνείς θεσμούς είτε για οίκους αξιολόγησης και επενδυτές, εξαιρείται για τις προσπάθειές της, αναφορικά με την υπέρβαση της κρίσης, αλλά και για τις μεγάλες παραγωγικές και αναπτυξιακές δυνατότητες που διαθέτει και έχει πλέον την ικανότητα να αξιοποιήσει.

Δεύτερον, δεύτερη προϋπόθεση που πετύχαμε, δημιουργήσαμε τις κατάλληλες ευρωπαϊκές συμμαχίες, ώστε να σπάσουμε σιγά-σιγά το ταμπού και τη μονοκαλλιέργεια της λιτότητας συνολικά στο ευρωπαϊκό επίπεδο.

Και τώρα στο τραπέζι του διαλόγου στην Ευρώπη, είναι πια η ατζέντα της ανάπτυξης και όχι της μονόπλευρης λιτότητας.

Και τρίτον, μετά από αρκετά χρόνια, εξασφαλίσαμε, παρά τις επίμονες και διαρκείς προσπάθειες της αντιπολίτευσης, μια μακρά περίοδο πολιτικής σταθερότητας και αποκατάστασης της κοινωνικής ηρεμίας. Και αυτή η μακρά περίοδος σταθερότητας, έχουμε στόχο να διευρυνθεί ακόμα περισσότερο και θα διευρυνθεί.

Θέλω, για άλλη μια φορά, να επαναλάβω ότι στόχος αυτής της κυβέρνησης, ταυτόχρονα με την υπέρβαση της κρίσης, την έξοδο από τα μνημόνια, είναι να οδηγήσει στη λαϊκή ετυμηγορία στο τέλος της θητείας της. Και τέλος της θητείας μας, είναι το φθινόπωρο του 2019. Ούτε καν οι ευρωεκλογές του 2019, γιατί ακούω διάφορες κουβέντες, διάφορες σκέψεις. Οι εκλογές είναι το φθινόπωρο του 2019. Οι ευρωεκλογές απλά θα διαψεύσουν παταγωδώς μάλιστα όλους όσους έχουν σπεύσει να διαμορφώσουν πολιτικούς συσχετισμούς μέσα από αμφίσημες και αμφιβόλου αξιοπιστίας δημοσκοπικές έρευνες, που διαμορφώνουν μια πλαστή εικόνα, όχι μόνο τώρα, αλλά και παλιότερα, σε σχέση με την κρίση του ελληνικού λαού.

Όμως, επανέρχομαι στη μακρά περίοδο πολιτικής σταθερότητας. Διότι αυτό θεωρώ ότι ήταν ένα σημαντικό επίτευγμα. Ένα σημαντικό επίτευγμα που συνέβη επί των ημερών μας, αποκατάσταση κοινωνικής ηρεμίας και σταθερότητας. Και συνέβη για έναν απλό λόγο.

Διότι είπαμε την αλήθεια στον ελληνικό λαό. Παλέψαμε έντιμα και με όλες μας τις δυνάμεις και με τις αδυναμίες μας την πρώτη περίοδο της διαπραγματεύσεως.

Το αποτέλεσμα της, όμως, δεν το κρύψαμε από το λαό. Με εντιμότητα το θέσαμε στη κρίση του, τον Σεπτέμβρη του 2015.

Κάτι που δε συνέβη ποτέ, κατά την πενταετία 2010-2014, τότε που η χώρα άλλαζε κυβερνήσεις και πρωθυπουργούς, σε ένα περιβάλλον μεγάλης όξυνσης κοινωνικής και συγκρούσεων. Και δεν συνέβη διότι οι πολιτικές δυνάμεις, που τότε βρισκόντουσαν προ των πυλών της εξουσίας, πρώτα ζητούσαν την ψήφο του ελληνικού λαού με υποσχέσεις και μετά έφερναν συμφωνίες, που ανέτρεπαν πλήρως αυτές τις υποσχέσεις, αλλά τις έφερναν ερήμην του ελληνικού λαού.

Σήμερα, λοιπόν, η πλειοψηφία του ελληνικού λαού προφανώς και περνά δυσκολίες, και το αναγνωρίζουμε. Κατανοεί, όμως, ότι αυτή η κυβέρνηση, δεδομένων των δημοσιονομικών συνθηκών στις οποίες είμαστε υποχρεωμένοι να πορευόμαστε, κάνει ό,τι περνά από το χέρι της για την προστασία και τη στήριξη των ασθενέστερων κοινωνικών στρωμάτων.

Θέλω να σας θυμίζω ότι τον Σεπτέμβρη του 2015, όταν κερδίσαμε τις εκλογές και ξανασυγκροτήσαμε κυβέρνηση μετά τη συμφωνία, είχαμε μπροστά μας να επιλύσουμε μια σχεδόν –τότε φάνταζε– άλυτη εξίσωση.

Να υλοποιήσουμε, από τη μία, τις υποχρεώσεις του προγράμματος, να σταματήσουμε, όμως, τη κοινωνική καταστροφή και να προστατέψουμε τα ασθενέστερα κοινωνικά στρώματα, από την άλλη.

Θέλω να πω ότι μετά από τρία χρόνια αισθανόμαστε, και εγώ προσωπικά αισθάνομαι, υπερήφανος που σε μεγάλο βαθμό αυτό το πετύχαμε με μια σειρά παρεμβάσεων, που κανείς δεν θα περίμενε ότι θα μπορούσαν να υλοποιηθούν στα πλαίσια ενός μνημονίου, στα πλαίσια συνθηκών δημοσιονομικής προσαρμογής. Έστω ηπιότερης, αλλά, εν πάση περιπτώσει, στα πλαίσια επιτροπείας σκληρής, στην οποία συνεχίζει να βρίσκεται η χώρα για 8^ο συνεχές έτος.

Από την έκτακτη ενίσχυση και το κοινωνικό μέρισμα, ύψους άνω των 2 δις, το 2016 και το 2017 αντίστοιχα, μέχρι τις παρεμβάσεις για την υγεία και τη σταδιακή κάλυψη των κενών του ΕΣΥ, σε ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, έως την πρόσβαση στο σύστημα υγείας για 2,5 εκατομμύρια ανασφάλιστους συμπολίτες μας, τα προγράμματα καταπολέμησης της ανθρωπιστικής κρίσης και το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης, την προστασία της πρώτης κατοικίας, την καταπολέμηση της αδήλωτης και υποδηλωμένης εργασίας, που έπεσε από το 19% στο 13%, ως τις ρυθμίσεις οφειλών για τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα, τη μάχη κατά της γενικευμένης αυτής φάμπρικας των εργολαβιών στο δημόσιο, την αποκατάσταση μεγάλου μέρους των αδικιών της προηγούμενης πενταετίας και άλλες σημαντικές παρεμβάσεις, που πρέπει να συνεχιστούν, διότι μόνο έτσι μπορεί να αποτυπωθεί στη συνείδηση του ελληνικού λαού ότι βγαίνουμε από την κρίση.

Διότι, ξέρετε, για εμάς, βασικός δείκτης της ανάκαμψης δεν είναι ο ρυθμός με τον οποίο τρέχει η οικονομία, αλλά ο ρυθμός με τον οποίο καλυτερεύουν οι συνθήκες ζωής για την κοινωνική πλειοψηφία. Αυτός είναι ο πραγματικός δείκτης για μας.

Φυσικά, υπάρχουν και οι οικονομικοί δείκτες που είναι αισιόδοξοι. Και θα ήταν, βεβαίως, παράλειψη να μην τους αναφέρουμε αυτούς τους δείκτες.

Ο ρυθμός μεγέθυνσης του 2017, περίπου 1,5% του ΑΕΠ, μπορεί και παραπάνω, συνιστά την υψηλότερη επίδοση από το 2007, μία εποχή που, σας θυμίζω, η κρίση δεν ήταν ούτε στα χειρότερα όνειρα, στους χειρότερους εφιάλτες μας. Δεν ήταν κάτι το οποίο το αναμέναμε να συμβεί. Έχουμε, λοιπόν, την καλύτερη επίδοση σε ανάπτυξη από το 2007.

Στη βιομηχανική παραγωγή, στις εξαγωγές, στη μεταποίηση, στην οικοδομική δραστηριότητα, τον τουρισμό, καταγράφονται διαρκώς ανοδικές τάσεις, που σε πολλές περιπτώσεις αποτελούν και ιστορικές αποδόσεις για κάθε κλάδο. Και δεν αναφέρομαι μόνο στον τουρισμό, που έτος με έτος σπάει ρεκόρ.

Επίσης, για αυτούς που γνωρίζουν τα οικονομικά, εντυφούν στα οικονομικά, είναι ένας δείκτης, ο λεγόμενος δείκτης PMI, στον οποίο αποτυπώνεται η οικονομική και η επιχειρηματική εμπιστοσύνη, ο οποίος αυξάνεται διαρκώς. Και άλλοι σημαντικοί οικονομικοί δείκτες. Αλλά επιτρέψτε μου να σας πω, ότι για εμένα ίσως ένας από τους σημαντικότερους δείκτες, είναι ο δείκτης που μετράει τις θέσεις εργασίας. Ή αλλιώς που μετράει τη μείωση της ανεργίας, για να είμαι πιο σαφής.

Η ανεργία έχει περιοριστεί κατά επτά ολόκληρες μονάδες την τελευταία τετραετία και σήμερα κινείται κοντά στο 20%. Δεν πανηγυρίζουμε γι' αυτό, παραμένει υψηλή η ανεργία, σε σύγκριση και με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Αλλά δεν είναι μικρό το κατόρθωμα αυτό. Αντιστραφήκαν οι όροι, μειώνεται η ανεργία, ο ρυθμός μείωσης είναι σημαντικός. Πρέπει να δουλέψουμε για να μειωθεί ακόμα περισσότερο.

Πώς, όμως, μπορούμε να το καταφέρουμε αυτό;

Πρώτη προϋπόθεση είναι, βεβαίως, η επιτυχής ολοκλήρωση του προγράμματος. Δεν υπάρχει αμφιβολία.

Δεύτερη προϋπόθεση αφορά την προσέλκυση επενδύσεων. Εκεί όπου καταγράφεται, επίσης, μια εντυπωσιακή δυναμική, η οποία αναμένεται να αποτυπωθεί ακόμα πιο εμφατικά τα επόμενα χρόνια. Συγκεκριμένα, το 2017 έκλεισε με υψηλό δεκαετίας στις άμεσες ξένες επενδύσεις, φθάνοντας τα 3,5 δις ευρώ. Ενώ, μόνο την προηγούμενη εβδομάδα, μόνο μέσα σε μια εβδομάδα, ανακοινώθηκαν τρεις νέες μεγάλες ξένες επενδύσεις, συνολικού ύψους τριών δις, με τη Deutsche Telekom, την EBRD και το επενδυτικό fund από τα Εμιράτα.

Αντιλαμβάνεστε ότι θα μπορούσε κανείς χαριτολογώντας να πει ότι, μόλις μέσα σε μια εβδομάδα, είχαμε την ανακοίνωση επενδύσεων που δεν είχαν ανακοινωθεί σε πέντε χρόνια διακυβέρνησης, από το 2010 έως τον Γενάρη του 2015.

Τρίτη προϋπόθεση για τη μείωση της ανεργίας και άρα για την ομαλή και ουσιαστική έξοδο από την κρίση, είναι η σταθερή, όχι ευκαιριακή, η σταθερή, η μόνιμη και σταθερή πρόσβαση της χώρας στις αγορές χρήματος, καθώς και η δημιουργία του λεγόμενου χρηματοδοτικού μαξιλαριού, για να μπορέσουμε αυτό να το επιτύχουμε με ασφάλεια.

Έχουμε ήδη κάνει μια μεγάλη προσπάθεια σε αυτό τον τομέα. Ήδη αποτυπώνεται στις σταθερά χαμηλές τιμές των ελληνικών ομολόγων, που κυμαίνονται εδώ και αρκετούς μήνες επίσης σε προ κρίσης επίπεδα. Συγκρίνονται, δηλαδή, με τις τιμές των ελληνικών ομολόγων του 2005 και του 2006.

Κυρίες και Κύριοι Υπουργοί,

Με βάση τα όσα ανέφερα, πιστεύω ότι τώρα είναι η ώρα, όχι για εφησυχασμό, αλλά τώρα είναι η ώρα για να εντείνουμε τις προσπάθειές μας, ώστε να πετύχουμε, να ξεπεράσουμε, να ανταπεξέλθουμε με επιτυχία αυτά τα τελευταία, αλλά ίσως και πιο δύσκολα μέτρα του Μαραθωνίου. Διότι, ως γνωστόν, τα τελευταία μέτρα είναι αυτά τα οποία είναι τα πιο κουραστικά και τα μέτρα στα οποία πρέπει να επιταχύνουμε.

Αλλά είναι βέβαιο ότι η επιβράβευση, τόσο για μας όσο και για ελληνικό λαό, με την έξοδο από το πρόγραμμα - που είναι για εμάς η γραμμή του τερματισμού, αυτού του Μαραθωνίου - η επιβράβευση θα είναι μεγάλη.

Τόσο συμβολικά όσο και κυρίως πραγματικά, καθώς έξοδος σημαίνει και περισσότεροι βαθμοί ελευθερίας στην άσκηση οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

Γνωρίζετε ότι αυτή την περίοδο βρισκόμαστε σε εντατικές συζητήσεις με τους θεσμούς, για μια σειρά από κρίσιμα θέματα που θα καθορίσουν το μεταμνημονιακό πλαίσιο, τη μεταμνημονιακή πορεία της πατρίδας μας.

Επιτρέψτε μου κάποια σχόλια επί των θεμάτων της συζήτησης.

Πρώτο θέμα είναι το αναπτυξιακό πλάνο, το αναπτυξιακό σχέδιο, από το οποίο θα προκύψουν άλλωστε και τα βασικά κριτήρια για την εποπτεία ελληνικής οικονομίας. Σκοπεύουμε μέσα στις επόμενες μέρες να ολοκληρώσουμε την επεξεργασία του και να το αποστείλουμε στους θεσμούς, ώστε να ξεκινήσει η συζήτηση. Η εκπόνηση του στρατηγικού αυτού σχεδίου συνιστά ένα φιλόδοξο εγχείρημα και στη βάση του σκοπεύουμε να υλοποιήσουμε πολιτικές για την αλλαγή του οικονομικού και παραγωγικού μοντέλου της χώρας. Βασική κατεύθυνσή του είναι η δημοσιονομική σταθερότητα, η ενίσχυση των επενδύσεων, η υποστήριξη της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών, η δημιουργία φιλικότερου επενδυτικού περιβάλλοντος, αλλά και η μισθολογική ενίσχυση των εργαζομένων και η ταυτόχρονη θεσμική προστασία τους από αθέμιτες, από κακές εργοδοτικές πρακτικές.

Θέλω να τονίσω κάτι σημαντικό: η σύνταξη αυτού του σχεδίου δεν γίνεται διότι μας το ζήτησαν οι δανειστές. Γίνεται διότι είναι δική μας πρωτοβουλία και γνωρίζετε πολύ καλά, ότι πλέον μέσα από τις συλλογικές μας επεξεργασίες, τη συλλογική εμπειρία που έχουμε αποκτήσει αυτή την τριετία, καθώς και από τα όσα πολύτιμα έχουμε αντλήσει από τον πετυχημένο θεσμό των Περιφερειακών Συνεδρίων που ολοκληρώνονται σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας τούτες τις μέρες, διαθέτουμε πια τη δυνατότητα να συγκροτήσουμε ένα τέτοιας εμβέλειας εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο για τη χώρα μας.

Ένα σχέδιο με μετρήσιμους στόχους και ιεραρχήσεις, το οποίο, δυστυχώς, ποτέ δεν αποτέλεσε προτεραιότητα των πολιτικών ηγεσιών της χώρας τις προηγούμενες δεκαετίες.

Αντίθετα, ακολουθούσαν τη συνταγή μιας ανάπτυξης, η οποία βασιζόταν στις ειδικές σχέσεις που διατηρούσε η οικονομική ελίτ με το πολιτικό σύστημα, σε παραθεσμικά πολλές φορές δίκτυα υποστήριξης και σε προνομιακές σχέσεις των επιχειρηματικών ελίτ με τις εκάστοτε κυβερνήσεις. Μια κατάσταση που εμπόδιζε εκ των πραγμάτων, μια σχεδιασμένη ιεράρχηση χρηματοδοτήσεων και αναπτυξιακών στόχων και που ευνοούσε την κατασπατάληση πόρων, δημιουργώντας και ένα άναρχο οικονομικό και αναπτυξιακό τοπίο, το οποίο φυσικά κατέληγε να διευρύνει τις κοινωνικές ανισότητες.

Είμαστε, λοιπόν, σε θέση και έχουμε τη μεγάλη φιλοδοξία το επόμενο διάστημα να καταθέσουμε προς συζήτηση αυτό το πλάνο, αυτό το σχέδιο. Και βεβαίως όχι τόσο με τους θεσμούς, αλλά και με την ελληνική κοινωνία.

Το δεύτερο θέμα συζήτησης τούτες τις μέρες με τους θεσμούς, που αφορά την επόμενη μέρα, είναι το πλαίσιο εποπτείας της ελληνικής οικονομίας μετά πρόγραμμα. Και εδώ, θέλω να είμαι ξεκάθαρος. Η συζήτηση περί προληπτικής γραμμής στήριξης που κάποιοι προσπάθησαν να διατηρήσουν ζωντανή, μπορεί και ακόμα να προσπαθούν, θέλω να ξεκαθαρίσω ότι είναι μια τελειωμένη υπόθεση. Μπορεί κάποιοι να κάνουν απέλπιδες προσπάθειες ακόμα και σήμερα για να την αναστήσουν, για ιδιοτελείς πολιτικούς σκοπούς ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο, όμως η πραγματικότητα τους διαψεύδει. Κανείς στην Ευρώπη σήμερα, δεν συζητά το ενδεχόμενο προληπτικής γραμμής για την Ελλάδα και αυτό συμβαίνει τόσο για πολιτικούς όσο και για τεχνικούς λόγους.

Αυτό που συζητάμε με τους θεσμούς είναι τις λεπτομέρειες μιας καθαρής εξόδου. Μιας εξόδου, δηλαδή, που δεν θα συνοδεύεται από νέες δεσμεύσεις, που δεν θα συνοδεύεται από νέο μνημόνιο. Τα υπόλοιπα είναι ευσεβείς πόθοι όσων θα ήθελαν, ενδεχομένως, να ανακόψουν την πορεία της εξόδου.

Δυστυχώς για αυτούς, και ευτυχώς -θα έλεγα- για τον ελληνικό λαό δουλεύουμε καθημερινά και θα συνεχίσουμε να δουλεύουμε καθημερινά και να κάνουμε ό,τι πρέπει, ό,τι χρειαστεί, ώστε αυτός ο ευσεβής πόθος να μείνει απραγματοποίητος.

Τρίτο θέμα που συζητάμε, είναι αυτό, επίσης κρίσιμο, που έχει να κάνει με τη ρύθμιση του χρέους. Οι τεχνικές συζητήσεις αναφορικά με την εξειδίκευση του πλαισίου που ορίζει ο -λεγόμενος - γαλλικός μηχανισμός, συνεχίζονται. Με βάση τις αποφάσεις που έχουν ήδη παρθεί στόχος είναι να συγκεκριμενοποιηθεί ο μηχανισμός -η ρήτρα ανάπτυξης δηλαδή- για να γεφυρωθούν διαφορετικές εκτιμήσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων στο πρόγραμμα.

Και κατά τα άλλα αναμένεται να προσδιοριστούν και να ποσοτικοποιηθούν και τα υπόλοιπα μέτρα για τη ρύθμιση του χρέους.

Οφείλω, όμως, σε αυτό το σημείο να σας προειδοποιήσω ότι η βασική και κύρια τεχνική προϋπόθεση, όχι αμελητέα, για να έχουμε αίσια έκβαση σε όλες αυτές τις συζητήσεις, είναι μία και μοναδική: Η ολοκλήρωση έγκαιρα της τέταρτης αξιολόγησης.

Και εδώ, τώρα πια, στο τέλος της διαδρομής δεν επιτρέπεται κανένας εφησυχασμός.

Και αναμένω όλες και όλοι να εργαστείτε με αίσθημα ευθύνης, διότι τώρα κρίνεται η επιτυχία της κυβέρνησης, η επιτυχία των στόχων που θέσαμε τρία χρόνια πριν, με τη λήξη προγράμματος. Και θέλω να σας θυμίσω ότι δεν θα υπάρχει άλλη αξιολόγηση. Είναι η τελευταία. Και άρα πιθανές εκκρεμότητες δεν μπορούν να μετατεθούν στο μέλλον.

Σας ενημερώνω λοιπόν ότι βούλησή μου είναι να μην δεχτώ καθυστερήσεις, κωλυσιεργίες και τεχνητά εμπόδια. Όποιος λοιπόν έχει αντιρρήσεις επ' αυτού, θα ήθελα να τις εκφράσει τώρα. Διότι εδώ δεν κρίνεται το ατομικό έργο κάθε υπουργού, αλλά το συλλογικό μας στοίχημα. Και εκεί πρέπει να είμαστε όλοι και όλες πάρα πολύ αυστηροί με τους εαυτούς μας.

Έχουν μείνει περίπου ογδόντα ημέρες για να κλείσει, να ολοκληρωθεί η αξιολόγηση.

Θέλω σε αυτές τις περίπου ογδόντα μέρες να δώσουμε όλες τις δυνάμεις μας για την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος.

Επιτρέψτε μου όμως, κυρίες και κύριοι Υπουργοί, δυο λόγια μόνο πέρα από το κρίσιμο θέμα της στοχοπροσήλωσής μας - μην το ξεχνάμε αυτό- που είναι η ολοκλήρωση του προγράμματος και για την τρέχουσα συγκυρία. Να αναφερθώ πολύ επιγραμματικά στα ζητήματα της εξωτερικής πολιτικής, τα οποία άλλωστε είναι ήδη ψηλά στην ατζέντα μας. Ξεκινώ από τους ανατολικούς γείτονές μας, την Τουρκία, η οποία το τελευταίο διάστημα εντείνει την προκλητικότητα της. Και οξύνει -θα έλεγα- την κατάσταση σε όλα τα μέτωπα. Είναι δεδομένο, το γνωρίζουμε, ότι η στάση της αυτή σχετίζεται και με τις εξελίξεις στο εσωτερικό της, αλλά -θα έλεγα- και με ευρύτερες γεωπολιτικές ανακατατάξεις και τη γενικότερη αναδιαμόρφωση των διεθνών σχέσεων, που παρακολουθούμε πολύ προσεκτικά.

Ειδικότερα, γύρω από το Συριακό που αποτελεί και τον βασικό παράγοντα αποσταθεροποίησης για την περιοχή. Από την πλευρά μας, συνεχίζουμε να αξιοποιούμε κάθε πολιτικό και διπλωματικό δίαυλο και κάθε επιρροή που διαθέτουμε. Ήδη, η ομόθυμη στάση των Ευρωπαίων εταίρων μας και το αυστηρό μήνυμα προς την Τουρκία από τη Σύνοδο Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελεί σημαντική θετική εξέλιξη για τις

εθνικές μας θέσεις -θέλω να επισημάνω ότι ποτέ άλλοτε δεν υπήρξε μια τόσο ξεκάθαρη τοποθέτηση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου- και τις διαφορές μας με την Τουρκία, για τη στάση της τόσο στο Αιγαίο όσο και στην Ανατολική Μεσόγειο.

Με δεδομένο λοιπόν ότι η Τουρκία –είναι φανερό- βρίσκεται σε ένταση, θα έλεγα ότι έχουμε έναν ακόμη λόγο να επιδιώκουμε το κλείσιμο όσο το δυνατόν περισσότερων μετώπων στην εξωτερική μας πολιτική, ώστε να μην σπαταλάμε διπλωματικό και πολιτικό κεφάλαιο. Με αυτή την έννοια, θα πρέπει να συνεχίσουμε αυτή την προσπάθεια να επιλύσουμε διαφορές με βόρειους γείτονές μας στην Αλβανία, στην ΠΓΔΜ, χωρίς υποχωρήσεις από πάγιες εθνικές μας θέσεις και με αίσθημα εθνικής ευθύνης.

Η Ελλάδα, ως δύναμη σταθερότητας και δημοκρατίας στην περιοχή, οφείλει να πρωταγωνιστήσει σε αυτή την προσπάθεια που διασφαλίζει ένα περιβάλλον καλής γειτονίας, συνεργασίας και αλληλοσεβασμού. Και γνωρίζω πως όλοι και όλες σε αυτή την αίθουσα, παρά τις διαφορετικές μας προσεγγίσεις, που είναι γνωστές, από τις διαφορετικές ιδεολογικές αφετηρίες των κομμάτων μας, συμφωνούμε σε αυτή την ανάγκη, να συνεχίσουμε αυτή την προσπάθεια. Θα ήταν όμως –και αυτό θέλω να το τονίσω- ευχής έργο τουλάχιστον στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής να υπήρχε και ένα κλίμα συνεννόησης και ενότητας από όλες τις πολιτικές δυνάμεις. Και αναφέρομαι ιδιαίτερα στη στάση της αντιπολίτευσης. Λυπάμαι, αλλά δεν το βλέπω. Μακάρι να διαψευστώ.

Θα μπορούσε κάποιος να δεχτεί ως θεμιτή ενδεχομένως τη σκληρή αντιπαράθεση στα θέματα της οικονομίας. Την αντιπαράθεση, όχι την καταστροφολογία. Εν τούτοις, στα θέματα εξωτερικής πολιτικής η στάση μιας άκριτης και στείρας αντιπαράθεσης, πιστεύω ότι κάνει ζημιά, όχι στην κυβέρνηση, κάνει ζημιά στη χώρα.

Και δεν χωρά αμφιβολία, ότι η μεγαλύτερη εθνική αποτυχία θα ήταν αυτή την ώρα να δείξουμε αδυναμία να διαχειριστούμε με ενότητα, νηφαλιότητα και ψυχραιμία, την τουρκική προκλητικότητα και την όξυνση που παρατηρούμε από τους γείτονές μας. Και βεβαίως αναφέρομαι τόσο σε δηλώσεις, στάσεις, παρεμβάσεις, το γεγονός ότι ο αρχηγός της αντιπολίτευσης αρνείται να συναντήσει τον υπουργό Εξωτερικών, τον υπουργό Άμυνας, επιτίθεται στον υπουργό Άμυνας διαρκώς. Δεν βοηθά αυτή η στάση.

Σε κάθε περίπτωση, εγώ θέλω να επαναλάβω ότι αυτή η κυβέρνηση με υπευθυνότητα χειρίζεται κρίσιμα εθνικά θέματα. Και τόσο εγώ όσο και όλοι οι Υπουργοί είναι ανά πάσα στιγμή στη διάθεση όλων των κομμάτων για διαρκή και ολόπλευρη ενημέρωση. Δεν υπάρχουν κρυφά θέματα στα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής.

Όμως, σε κάθε περίπτωση αυτό που θέλω, με την ευκαιρία της σημερινής συνεδρίασης, είναι να διαβεβαιώσω τον ελληνικό λαό ότι η Ελλάδα είναι μια χώρα ισχυρή και ασφαλής. Με ισχυρές διεθνείς συμμαχίες, ισχυρά ερείσματα και ως εκ τούτου δεν υπάρχει κανένας λόγος ανησυχίας. Προβληματισμού βεβαίως, αλλά όχι ανησυχίας. Δεν απειλούμε κανέναν, αλλά την ίδια στιγμή δεν φοβόμαστε και κανέναν. Και καλούμε τους γείτονες μας να αφήσουν αυτή την αδιέξοδη ρητορική κλιμάκωση, διότι δεν οδηγεί πουθενά. Όταν κάποιος έχει προβλήματα στο δικό του σπίτι, το χειρότερο είναι να τα βάζει με τον γείτονά του. Και στην περίπτωσή μας δεν υπάρχουν πιο αξιόπιστοι και καλόπιστοι γείτονες στην περιοχή.

Ας αφήσουν λοιπόν τις επιθέσεις και ας προχωρήσουν το γρηγορότερο δυνατό σε μια κίνηση καλής θέλησης για την επίσπευση της επιστροφής των δύο Ελλήνων αξιωματικών που κρατούνται στην Αδριανούπολη. Γιατί θέλω να το επαναλάβω: Είναι άδικο να κρατούνται.

Όπως εμείς στο παρελθόν επιστρέψαμε Τούρκους στρατιώτες, που κάνοντας περιπολία πέρασαν για λίγα μέτρα στα ελληνικά σύνορα, έτσι περιμένω σήμερα από τον Τούρκο Πρόεδρο να πράξει το ίδιο. Να επισπευτούν οι δικονομικές διαδικασίες, ώστε να

επιστρέψουν στην πατρίδα μας οι δύο Έλληνες στρατιωτικοί, που δεν έχουν κάνει – επαναλαμβάνω- τίποτα περισσότερο από το να επιτελούν το καθήκον τους στα σύνορα, περιπολώντας για παράνομες διελεύσεις στα ελληνοτουρκικά σύνορα. Και είναι μία κίνηση, την οποία θα την περιμένουμε. Θα κάνουμε υπομονή. Δεν θέλουμε εμείς να είμαστε αυτοί οι οποίοι ρίχνουμε λάδι στη φωτιά, αλλά όλοι ας καταλάβουν ότι κρίνονται από τις πράξεις και από τα αποτελέσματα των πράξεών τους και από εμάς και από τη διεθνή κοινότητα.

Και θέλω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να κλείσω με ένα σχόλιο και για την επόμενη μέρα: Η Ελλάδα από το καλοκαίρι και μετά γυρίζει σελίδα. Όλοι το γνωρίζουν αυτό, όλοι το αντιλαμβάνονται. Ήδη εμείς σχεδιάζουμε την επόμενη μέρα. Η επόμενη μέρα δεν μπορεί παρά να περιλαμβάνει και γενναίες τομές στο θεσμικό πλαίσιο, γενναίες τομές και στο Σύνταγμα της χώρας, γιατί έχει ήδη ανοίξει η συζήτηση και εμείς έχουμε ήδη δεσμευτεί ότι θα προχωρήσουμε στην αναθεωρητική διαδικασία.

Έχουμε δηλώσει επανειλημμένα, ότι η θεσμική ανασυγκρότηση του ελληνικού κράτους, η εμπάθυνση της δημοκρατίας και η αποκατάσταση των αδικιών αποτελούν τη μεγάλη μας προτεραιότητα για τη μεταμνημονιακή περίοδο.

Και βεβαίως αυτός είναι και ο λόγος που ήδη ξεκινήσαμε έναν μεγάλο διάλογο στην κοινωνία. Αλλά θα συνεχίσουμε με βάση τους κοινοβουλευτικούς κανόνες μια εξαντλητική συζήτηση, ώστε να μπορέσουν να επιτευχθούν ή να αναζητηθούν οι μέγιστες δυνατές συναινέσεις και συγκλίσεις. Συναινέσεις και συγκλίσεις με δημοκρατικό, προοδευτικό πρόσημο. Σε αυτή την προσπάθεια θεωρούμε ταυτόχρονα ότι είναι εφικτό να διαμορφωθούν και μεγάλες, πλατιές, κοινωνικές συγκλίσεις. Διότι τέτοιες τομές μεγάλες δεν μπορείς να τις κάνεις ερήμην της κοινωνικής πλειοψηφίας. Δεν μπορείς να τις κάνεις χωρίς να ακουμπάς στη βούληση της πλειοψηφίας της ελληνικής κοινωνίας.

Πέραν, όμως, των γενικών αρχών με τις οποίες προσερχόμαστε ενόψει της Συνταγματικής Αναθεώρησης, υπάρχουν και ορισμένα συγκεκριμένα πεδία στα οποία δυνητικά επιδιώκουμε να γεννήσουν ευρύτατες συγκλίσεις.

Και νομίζω είναι πολύ κρίσιμο και δεν το κάνω για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας, να υπενθυμίσουμε στον ελληνικό λαό και στις πολιτικές δυνάμεις το κρίσιμο θέμα, που έχει να κάνει και με την αξιοπιστία του πολιτικού συστήματος. Και αναφέρομαι στο θέμα της καταπολέμησης της διαφθοράς και της εκκαθάρισης κάθε θεσμικού εμποδίου, για την απόδοση δικαιοσύνης. Κάθε θεσμικής στρέβλωσης, όπως το άρθρο 86 παράγραφος 3 του Συντάγματος –τον περιβόητο πια νόμο περί ευθύνης Υπουργών- που στην πραγματικότητα δημιουργεί πολίτες δύο κατηγοριών. Και εγκαθίδρυσε την προστασία της πολιτικής ελίτ, προσβάλλοντας βάνουσα το αίσθημα δικαίου των πολιτών. Εδώ, λοιπόν, εμφανίζονται ξανά με σαφήνεια και κάποιες διαχωριστικές γραμμές μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων, που συγκροτούν αυτή την κυβέρνηση και άλλων δυνάμεων που αποτελούν τον πυρήνα του παλιού πολιτικού συστήματος.

Και έχουμε χρέος αυτές τις διαχωριστικές γραμμές να τις τονίσουμε και να τις αναδείξουμε.

Και αυτό ξέρετε, δεν είναι διχαστικό. Είναι στην πραγματικότητα το ακριβώς αντίθετο. Οι διαχωριστικές γραμμές αυτές, επιτρέπουν τις ουσιαστικές και όχι τις επίπλαστες συγκλίσεις. Διότι αποτελούν την πολιτική αποτύπωση του κοινωνικού ανταγωνισμού και των συμφερόντων, που θέλουν να εκφράσουν οι πολιτικές δυνάμεις.

Εμείς με σαφήνεια έχουμε ταχθεί υπέρ των συμφερόντων του κόσμου της εργασίας, του μόχθου, της γνώσης, του πολιτισμού, της νεολαίας. Άλλες δυνάμεις έχουν διαφορετική τοποθέτηση σε αυτά. Εμείς εδώ ανεξαρτήτως, επαναλαμβάνω, ιδεολογικών και πολιτικών διαφορών που έχουμε σε κρίσιμα ζητήματα, έχουμε με σαφήνεια ταχθεί υπέρ της

απόδοσης δικαιοσύνης, υπέρ των δυνάμεων της εργασίας, του μόχθου, του πολιτισμού, της νεολαίας. Αυτές είναι οι δυνάμεις που μας έδωσαν τη δυνατότητα να είμαστε σήμερα εδώ.

Και γι' αυτούς δίνουμε και θα δώσουμε τις μάχες της επόμενης περιόδου σε όλα τα επίπεδα. Και επαναλαμβάνω ότι είναι ευθύνη όλων μας, σε αυτήν εδώ την αίθουσα, να κάνουμε ό,τι περνά από το χέρι μας για τις ανάγκες, τις προσδοκίες και τα όνειρα αυτού του κόσμου, που θέλουμε να εκπροσωπούμε. Με τον καλύτερο δυνατό τρόπο να αναδείξουμε τα συμφέροντα, τις ανάγκες και τις αγωνίες του και γι' αυτό θα συνεχίσουμε να δουλεύουμε εντατικά για να πετύχουμε τους στόχους μας, να βγούμε από το πρόγραμμα, να φέρουμε την πολυπόθητη κάθαρση που τη ζητά ο ελληνικός λαός και να προχωρήσουμε και στις αναγκαίες θεσμικές τομές, σχεδιάζοντας την επόμενη μέρα της πατρίδας μας.

Σας ευχαριστώ.